

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

25 06 20 18 р.

м. Київ

№ 693

Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами

На виконання абзацу двадцять другого частини першої статті 64 Закону України «Про освіту», з метою впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 р. № 607, у спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами

НАКАЗУЮ:

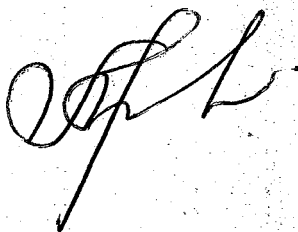
1. Затвердити типову освітню програму спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами (далі – Типова освітня програма), що додається.
2. Встановити, що при складанні освітніх програм спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами на основі Типової освітньої програми, затвердженої цим наказом, вилучення з освітнього процесу предметів інваріантної складової не допускається. Години на їх вивчення можуть зменшуватися не більше ніж удвічі порівняно з показниками Типової освітньої програми.
3. Департаментам (управлінням) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій, директорам закладів загальної середньої освіти забезпечити необхідні умови щодо реалізації Типової освітньої програми.
4. Ввести Типову освітню програму в дію з 2018/2019 навчального року для 2-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти.
5. Визнати такими, що втратили чинність:
наказ Міністерства освіти і науки України від 28 січня 2014 року № 80 (зі змінами) «Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа)»;

наказ Міністерства освіти і науки України від 21 липня 2017 року № 1081 «Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та важкою ступеня (початкова школа)».

6. Управлінню адміністративно-господарського та організаційного забезпечення (Єрко І. А.) зробити відмітку у справах архіву.

7. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра Хобзея П. К.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Міністерства освіти і науки України

від _____ 2018 р. № _____

**Типова освітня програма
спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня
для дітей з особливими освітніми потребами**

**1. Загальні положення типової освітньої програми
спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з
особливими освітніми потребами**

Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів».

Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами (далі - Типова освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами (далі – Державний стандарт).

Типова освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, який поданий в рамках навчальних планів (таблиці 1-19). Відповідно до особливостей психофізичного розвитку дітей та мови навчання передбачено окремі варіанти навчальних планів для дітей з порушеннями зору: (сліпих дітей – таблиця 1; зі зниженим зором – таблиці 2, 3), для дітей з порушеннями слуху: (глухих – таблиці 4, 5; зі зниженим слухом – таблиці 6, 7), для дітей з тяжкими порушеннями мовлення – таблиці 8, 9, для дітей із затримкою психічного розвитку – таблиці 10, 11, для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату – таблиці 12, 13, для дітей з інтелектуальними порушеннями – таблиці 14, 15, для дітей зі складними порушеннями розвитку – таблиці 16, 17, 18, для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів – таблиця 19;

очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти, пропонований зміст навчальних предметів, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» та розміщені на офіційному веб-сайті МОН подано в переліку комплектів навчальних програм для дітей з особливими освітніми потребами у таблиці 20;

перелік корекційно-розвиткових програм, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» та розміщені на офіційному веб-сайті МОН подано в таблиці 21;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 2-4-х класів спеціальних закладів загальної середньої освіти складає 2275 годин/навчальний рік: для 2-х класів – 735 годин/навчальний рік, для 3-х, 4-х класів – 770 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Навчальні плани для дітей з порушеннями слуху розробляються з урахуванням пріоритетів білінгвального (двомовного) навчання (інтеграція словесної мови як мови навчання з українською жестовою мовою як мовою опанування та інтеграція української жестової мови як мови навчання з словесною мовою як мовою опанування).

Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами складається з семи освітніх галузей: «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Технології», «Основи здоров'я і фізична культура». Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується через навчальні предмети «Українська мова (мова і літературне читання)», «Російська (мова і літературне читання)», «Іноземна мова». Освітні галузі «Математика», «Природознавство» реалізуються через однойменні навчальні предмети, відповідно, – «Математика», «Природознавство». Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується навчальним предметом «Я у світі». Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується навчальними предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура». Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках курсу «Основи здоров'я» та інтегрується частково у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Освітня галузь «Технології» реалізується через предмети «Трудове навчання» та «Сходінки до інформатики». Освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво»

і «Музичне мистецтво» або інтегрованим курсом «Мистецтво». Заклад освіти може обирати окремі курси музичного та образотворчого мистецтва або інтегрований курс «Мистецтво».

Інваріантна складова навчальних планів для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме:

розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами;

розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості;

формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти;

створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

2. Корекційно-розвиткові заняття для дітей з порушеннями зору (сліпих дітей та дітей зі зниженим зором)

Мета: створення та забезпечення рівних можливостей для отримання доступної, якісної та ефективної початкової освіти, повноцінного психофізичного та особистісного розвитку, соціалізації та інтеграції дітей з порушеннями зору через розвиток порушених фізичних та психічних функцій засобами корекційно-компенсаторного впливу.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

1. Подолання вторинних порушень пізнавальної, орієнтувальної діяльності, мовлення, фізичного розвитку.

2. Компенсація та корекція порушень розвитку шляхом психолого-педагогічних (мовних, ігрових, музичних та ін.), лікувальних (медикаментозної, масажу, лікувальної фізкультури, фізіотерапії, психотерапії та ін.) методик з максимальним використанням засобів індивідуальної корекції.

3. Надання допомоги для засвоєння системи знань, умінь і навичок в обсязі, визначеному Державним стандартом освіти, повноцінного розвитку особистості дитини, її пізнавальних і творчих здібностей.

4. Адаптація навчально-розвивального середовища до пізнавальних можливостей дітей з порушеннями зору для опанування ключових життєвих компетентностей.

5. Розвиток слухового, дотикового, зорового, кінестетичного сприймання ознак та властивостей оточуючого світу.

6. Формування уявлень про предмети, які наповнюють оточуючий простір.

7. Орієнтування у замкненому та вільному просторі.

8. Розвиток особистісної, емоційно-вольової сфери та комунікативних навичок.

9. Накопичення необхідного досвіду самостійної життєдіяльності.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи:

Орієнтування в просторі, розвиток мовлення, корекція розвитку, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізкультура, ритміка.

3. *Корекційно-розвиткові заняття для дітей з порушеннями слуху (глухих дітей та дітей зі зниженим слухом)*

Мета: формування у здобувачів освіти способів комунікативної діяльності, всебічний розвиток особистості, створення передумов для соціальної адаптації та інтеграції дітей.

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи є:

1. Розвиток особистості (когнітивної, емоційно-вольової, ціннісно-мотиваційної і поведінкової сфер) та формування комунікативних навичок за допомогою словесної та жестової мов.

2. Подолання вторинних порушень пізнавальної діяльності.

3. Удосконалення навичок спілкування на слухозоровій основі (використання збережених аналізаторів та розвиток слухового сприймання), сприймання та продукування мовлення.

4. Розширення поняття про оточуюче середовище, поповнення запасу словесних та жестових одиниць.

5. Посилення слухового компоненту в умовах слухозорового та вібраційного сприймання мовлення.

6. Індивідуальна корекція порушень розвитку засобами лікувальних методик (медикаментозної, масажу, лікувальної фізкультури, фізіотерапії, психотерапії та ін.).

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток слухового сприймання та формування вимови; розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови, ритміка; лікувальна фізкультура.

Індивідуальна робота з розвитку слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови проводиться щоденно на індивідуальних заняттях. Кожен учень відвідує індивідуальні заняття не менше 3-х разів на тиждень. Індивідуальне заняття з кожним учнем повинно тривати не менше 20 хвилин.

4. *Корекційно-розвиткові заняття для дітей з тяжкими порушеннями мовлення*

Мета: компенсація порушень мовленнєвого розвитку та створення умов для формування навичок вільної комунікації, що сприятиме включенню дітей з тяжкими порушеннями мовлення до суспільного життя.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

1. Визначення порушень мовленнєвого розвитку та механізмів їх виникнення.

2. Подолання мовленнєвих порушень з урахуванням механізмів їх виникнення та з опорою на найбільш збережені компоненти мовленнєвої та пізнавальної діяльності.

3. Попередження появи вторинних порушень мовленнєвого (дисграфії, дизорфографії та дислексії) та пізнавального розвитку.

4. Формування здатності здійснювати комунікацію в різних сферах спілкування з урахуванням мотивації, мети та соціальних норм поведінки.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: корекція мовлення, корекція розвитку, логоритміка, лікувальна фізкультура.

5. *Корекційно-розвиткові заняття для дітей із затримкою психічного розвитку*

Мета: формування пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, позитивних характеристик особистості, мовлення, психомоторного розвитку.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

1. Цілеспрямоване формування пізнавальної діяльності: розвиток сенсорно-перцептивної діяльності та формування еталонних уявлень; формування мисленнєвої діяльності у взаємозв'язку з мовленнєвим розвитком; розвиток розумових здібностей шляхом опанування дій заміщення та наочного моделювання в різних видах діяльності (навчальна, предметно-практична); розвиток творчих здібностей.

2. Формування навчальної та предметно-практичної діяльності (мотиваційного, орієнтовно-операційного і регуляційного компонентів): цілеспрямоване формування навчальної діяльності: вміння програмувати, контролювати, регулювати й оцінювати результати виконання завдань; всебічний розвиток предметно-практичної діяльності.

3. Корекційний розвиток емоційно-вольової сфери: формування здатності до вольових зусиль, довільної регуляції поведінки; подолання вже сформованих негативних якостей особистості; попередження й усунення афективних, негативних відхилень у поведінці.

4. Розвиток мовлення. Розвиток усного мовлення шляхом корекції порушень звуковимови, одночасно з формуванням фонематичних процесів; розвиток лексики й граматичного ладу мовлення; розширення активного та пасивного словникового запасу, уявлень про довкілля у процесі мовленнєвої й пізнавальної діяльності; формування управління й узгодження слів у реченні,

зв'язного мовлення; ініціацію контакту, взаємодію та підтримування спілкування зі значущими дорослими та однолітками. Формування писемного мовлення у процесі: розвитку фонематичного, складового аналізу й синтезу; становлення синтетичних прийомів поскладового читання; формування мотивації оволодіння графічним зображенням букв й розвиток смислового програмування письмового висловлювання; формування мовних операцій.

5. Розвиток психомоторики. Формування рухових вмінь та навичок; розвиток координації рухів, спритності, сили, витривалості; розвиток відчуття ритму; розвиток правильної постави, ходи, грації, рухів; розвиток загальної та дрібної моторики; розвиток моторних функцій і дихання.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, ритміка, корекція розвитку.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з порушенням опорно-рухового апарату

Мета: створення та забезпечення психофізичного та особистісного розвитку дітей із порушеннями опорно-рухового апарату, корекції наявних порушень психофізичного розвитку та забезпечення умов для розвитку усіх психічних процесів, що сприятиме максимальній соціалізації дітей.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

1. Визначення наявних порушень психофізичного розвитку дитини із порушеннями опорно-рухового апарату.

2. Подолання порушень з урахуванням механізмів їх виникнення з опорою на найбільш збережені функціональні системи розвитку.

3. Попередження появи та корекція вторинних порушень психофізичного розвитку.

4. Формування здатності здійснювати комунікацію в різних сферах спілкування з урахуванням мотивації, мети та соціальних норм поведінки.

5. Нормалізація м'язового тону організму дитини через інтеграцію мовленнєвої, пізнавальної, рухової діяльностей.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: лікувальна фізкультура, корекція розвитку.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з інтелектуальними порушеннями

Мета: психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень дітей з інтелектуальними порушеннями.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

1. Формування особистісних якостей дитини, розвиток і корекція всіх психічних процесів, сприяння психологічної адаптації та соціальної реабілітації дітей.

2. Розвиток та подолання порушень усного та писемного мовлення.

3. Корекція та розвиток рухових порушень та недоліків фізичного розвитку, формування вмінь диференціювати рухи відповідно до ступеня мускульних навантажень, темпу рухів, підпорядкування рухів музиці.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізична культура, ритміка.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей

з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів

Мета: формування навичок життєдіяльності в соціальному середовищі. Досягнення цієї мети забезпечується розв'язанням наступних завдань:

1. соціальна адаптація дітей;
2. корекція порушень розвитку;
3. загальний фізичний розвиток у відповідності з їх можливостями.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: психомоторний та сенсорний розвиток, логопедичні заняття, ритміка.

У роботі з цією категорією дітей важливо приділяти увагу формуванню у них певного обсягу знань, адекватність поведінки та вміння діяти у конкретних життєвих ситуаціях.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей

з інтелектуальними порушеннями, які мають розлади аутичного спектра

Мета – психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень у дітей з розладами аутичного спектра.

Напрями корекційно-розвиткової роботи та завдання, реалізація яких в умовах мікрогрупи сприяє досягненню мети:

1. Розвиток психомоторики (гармонізувати психофізіологічний статус; збагачувати руховий репертуар; тренувати психомоторні функції та властивості (координованість, статична і динамічна рівновага, спритність, витривалість).

2. Сенсорний розвиток, сенсорна інтеграція (розвивати моторну імітацію, збагачувати чуттєвий досвід, формувати полісенсорне сприймання, коригувати сенсорну гіперчутливість, розвивати відчуття ритму, (структурування середовища і діяльності), розвивати дрібну моторику та зорово-моторну координацію).

3. Соціально-комунікативний розвиток (розвивати здатність виконувати соціальні норми та правила поведінки, підпорядковуватися інструкціям, формувати комунікативні вміння, у тому числі невербальні, стимулювати розвиток мовлення (активний та пасивний словниковий запас), формувати соціально-побутові навички).

Корекційно-розвиткові заняття для дітей із затримкою психічного розвитку, які мають розлади аутичного спектра

Мета: психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень у дітей з розладами аутичного спектра.

Напрями корекційно-розвиткової роботи та завдання, реалізація яких в умовах мікрогрупи сприяє досягненню мети:

1. Розвиток психомоторики. Удосконалювати психомоторні функції та властивості (координованість, статична і динамічна рівновага, спритність, влучність, витривалість).

2. Соціально-комунікативний розвиток (формувати здатність до наслідування ланцюга дій, формувати здатність до підтримки та ініціювання соціальної взаємодії, формувати комунікативні уміння та навички діалогу, стимулювати розвиток зв'язного мовлення, розвивати навички соціальної поведінки і компетентності, розвивати здатність брати участь у соціально-рольових іграх).

3. Емоційно-мотиваційний розвиток (розвивати довільність психічних функцій, розвивати та гармонізувати емоційну сферу, формувати емоційну саморегуляцію, розширювати інтереси (долання стереотипів), формувати пізнавальну та навчальну мотивацію).

Корекційно-розвиткові заняття проводять спеціалісти закладу освіти: вчитель-дефектолог, вчитель-логопед, вчитель фізичної культури, вчитель музичної культури.

При визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 2-4 класах - 40 хвилин, визначених Державними санітарними нормами та правилами, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Повноцінність початкової освіти здобувачів освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами забезпечується через реалізацію інваріантної, варіативної частин навчального плану та корекційно-розвиткових занять, які обов'язково фінансуються з відповідного бюджету.

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Нормативи наповнюваності класів, виховних груп та поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів у спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами встановлюються відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на

групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при наповнюваності, меншій від нормативної, за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів. Структуру навчального року, графік шкільних канікул визначає заклад освіти відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання, діти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
якість проведення навчальних занять;
моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання
(компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
оновлення методичної бази освітньої діяльності;
контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю
знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх
покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу
освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного
рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу початкової освіти має передбачати досягнення
здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених
Державним стандартом.

Освітня програма закладу початкової освіти, сформована на основі
Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним
органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти
та затверджує його директор.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що
передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті
закладу освіти (у разі його відсутності – на веб-сайті його засновника).

На основі освітньої програми закладу освіти, цей заклад складає та
затверджує навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію
освітнього процесу.

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

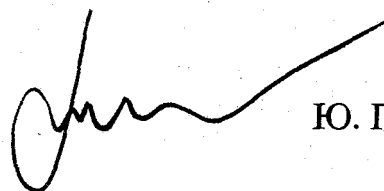
Ю. Г. Кононенко

Таблиця 1
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою для дітей з порушеннями зору
(сліпих дітей)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і літератури	Українська мова	6	6	5	17
	Іноземна мова	1	1	2	4
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Сходинки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Рельєфне малювання	1	1	1	3
	Музичне мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Ритміка	1	1	1	3
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	6
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	6
	Розвиток мовлення	2	2	2	6
	Корекція розвитку	4	4	4	12
	Орієнтування в просторі	2	2	2	6
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

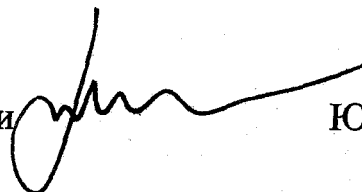
Ю. Г. Кононенко

Таблиця 2
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою для дітей з порушеннями зору
(дітей зі зниженим зором)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і літератури	Українська мова	6	6	5	17
	Іноземна мова	1	1	2	4
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Сходинок до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
	Музичне мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Ритміка	1	1	1	3
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	6
	Соціально-побутове орієнтування	3	3	3	9
	Розвиток мовлення	3	3	3	9
	Корекція розвитку	4	4	4	12
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

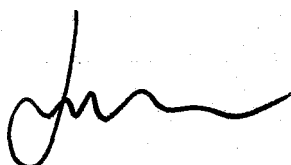
Ю. Г. Кононенко

Таблиця 3
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням російською мовою для дітей з порушеннями зору
(дітей зі зниженим зором)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Мова навчання	5	4	3	12
	Українська мова	1	2	2	5
	Іноземна мова	1	1	2	4
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Сходінки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
	Музичне мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Ритміка	1	1	1	3
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	6
	Соціально-побутове орієнтування	3	3	3	9
	Розвиток мовлення	3	3	3	9
	Корекція розвитку	4	4	4	12
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

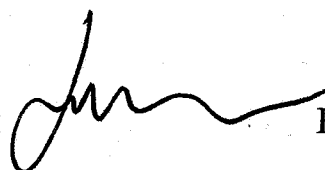
Ю. Г. Кононенко

Таблиця 4
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою для дітей з порушеннями слуху
(глухих дітей)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Українська мова	6	6	6	18
	Українська жестова мова	2	2	2	6
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Предметно-практичне навчання	1	1	1	3
	Сходинки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови	14	14	14	42
	Ритміка	1	1	1	3
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	3
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

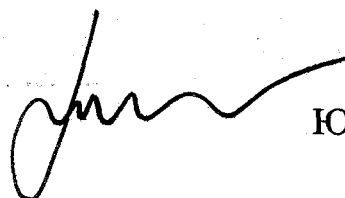

Таблиця 5
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням російською мовою для дітей з порушеннями слуху
(глухих дітей)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Російська мова	5	4	4	13
	Українська мова	1	2	2	5
	Українська жестова мова	2	2	2	6
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Предметно-практичне навчання	1	1	1	3
	Сходинки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови	14	14	14	42
	Ритміка	1	1	1	3
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	3
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

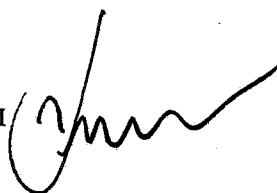
Таблиця 6
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою для дітей з порушеннями слуху
(дітей зі зниженим слухом)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Українська мова	7	7	7	21
	Українська жестова мова	1	1	1	3
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Сходинки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток слухового сприймання та формування вимови	14	14	14	42
	Ритміка	2	2	2	6
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	6
*Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

*додаткові години рекомендується скеровувати на підсилення вивчення предмету «Українська жестова мова»

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

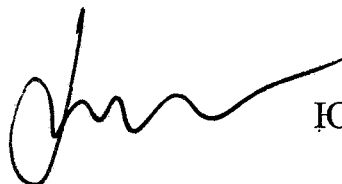
Таблиця 7
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням російською мовою для дітей з порушеннями слуху
(дітей зі зниженим слухом)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Мова навчання	6	5	5	16
	Українська мова	1	2	2	5
	Українська жестова мова	1	1	1	3
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Сходинки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток слухового сприймання та формування вимови	14	14	14	42
	Ритміка	2	2	2	6
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	6
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

*додаткові години рекомендується скеровувати на підсилення вивчення предмету «Українська жестова мова»

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

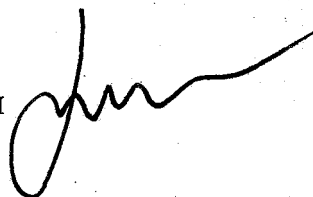
Ю. Г. Кононенко

Таблиця 8
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою
для дітей з тяжкими порушеннями мовлення**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Українська мова	6	5	5	16
	Іноземна мова	1	2	2	5
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Сходинки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція мовлення	5	5	5	15
	Корекція розвитку	3	3	3	9
	Логоритміка	2	2	2	6
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	6
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

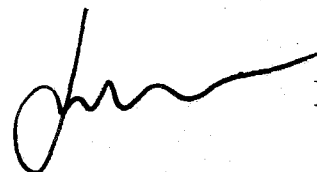
Ю. Г. Кононенко

Таблиця 9
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням російською мовою
для дітей з тяжкими порушеннями мовлення**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Мова навчання	5	3	3	11
	Українська мова	1	2	2	5
	Іноземна мова	1	2	2	5
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Сходінки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція мовлення	5	5	5	15
	Корекція розвитку	3	3	3	3
	Логоритміка	2	2	2	6
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	6
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

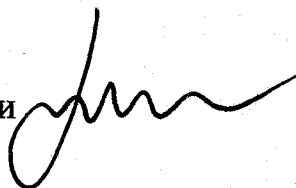
Ю. Г. Кононенко

Таблиця 10
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних (класів) закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою
для дітей із затримкою психічного розвитку**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Українська мова	5,5	5,5	5,5	16,5
	Іноземна мова	1,5	1,5	1,5	4,5
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Сходінки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	3	3	3	9
	Ритміка	2	2	2	6
	Розвиток мовлення	5	5	5	15
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

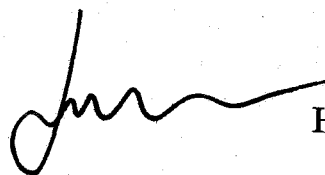
Ю. Г. Кононенко

Таблиця 11
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних (класів) закладів загальної середньої освіти
з навчанням російською мовою
для дітей із затримкою психічного розвитку**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Мова навчання	4	3	3	10
	Українська мова	2	2	2	6
	Іноземна мова	1	1	1	3
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Сходинки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	3	3	3	9
	Ритміка	2	2	2	6
	Розвиток мовлення	5	5	5	15
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

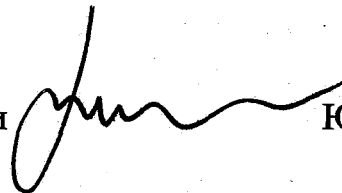
Ю. Г. Кононенко

Таблиця 12
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою
для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Українська мова	6	6	6	18
	Іноземна мова	1	1	1	3
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Сходінки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	5	5	5	15
	Лікувальна фізкультура	4	4	4	12
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

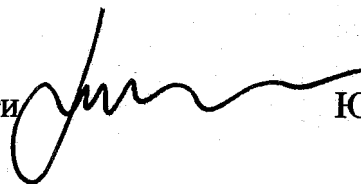

Таблиця 13
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням російською мовою
для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Мова навчання	4	4	4	12
	Українська мова	2	2	2	6
	Іноземна мова	1	1	1	3
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Сходинки до інформатики	1	1	1	3
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	5	5	5	15
	Лікувальна фізкультура	4	4	4	12
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

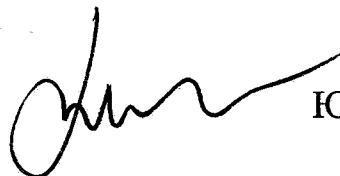
Таблиця 14
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою
для дітей з інтелектуальними порушеннями**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Українська мова	7	7	7	21
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	2	2	2	6
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	4	4	4	12
	Ритміка	1	1	1	3
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	3
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	6
*Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

*додаткові години рекомендується скеровувати на вивчення предмету «Сходинки до інформатики»

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

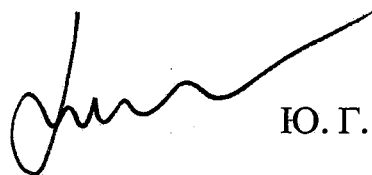
Таблиця 15
до Типової освітньої програми

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням російською мовою
для дітей з інтелектуальними порушеннями**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мова і література	Мова навчання	5	5	5	15
	Українська мова	2	2	2	6
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	2	2	2	6
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	2	2	2	6
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	4	4	4	12
	Ритміка	1	1	1	3
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	3
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	6
*Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

*додаткові години рекомендується скеровувати на вивчення предмету «Сходінки до інформатики»

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

Таблиця 16
до Типової освітньої програми

**Навчальний план для дітей зі складними порушеннями розвитку
(з порушеннями зору в поєднанні з інтелектуальними порушеннями)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Українська мова	7	7	7	21
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	1	1	1	3
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	2	2	2	6
Мистецтво	Образотворче мистецтво**	1	1	1	3
	Музичне мистецтво	1	1	1	3
Разом		19	20	20	59
Корекційно-розвиткові заняття	Ритміка	1	1	1	3
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	3
	Соціально-побутове орієнтування	3	3	3	9
	Розвиток мовлення	2	2	2	6
	Корекція розвитку	4	4	4	12
	Орієнтування в просторі	2	2	2	6
*Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		2	2	2	6
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

*додаткові години рекомендується скеровувати на вивчення предмету «Сходінки до інформатики»

**для сліпих дітей – «Рельєфне малювання»

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

Таблиця 17
до Типової освітньої програми

**Навчальний план для дітей зі складними порушеннями розвитку
(з порушеннями слуху в поєднанні з інтелектуальними порушеннями)**

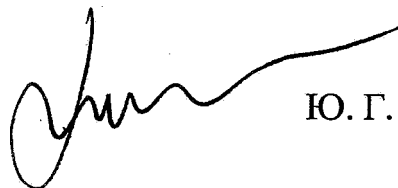
Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Українська мова	7	7	7	21
	Українська жестова мова	2	2	2	6
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	1	1	1	3
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання*	2	2	2	6
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Разом		20	21	21	62
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови***	12	12	12	36
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	6
	Ритміка	1	1	1	3
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	3
**Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	1	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

*для глухих дітей – «Предметно-практичне навчання»

**додаткові години рекомендується скеровувати на вивчення предмету «Сходинки до інформатики»

***для дітей зі зниженим слухом – «Розвиток слухового сприймання та формування вимови»

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

Таблиця 18
до Типової освітньої програми

**Навчальний план для дітей зі складними порушеннями розвитку
(з порушеннями опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними
порушеннями)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Українська мова	7	7	7	21
Математика	Математика	4	4	4	12
Природознавство	Природознавство	1	1	1	3
Суспільствознавство	Я у світі	-	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2	2	6
	Основи здоров'я	1	1	1	3
Технології	Трудове навчання	2	2	2	6
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
	Музичне мистецтво	1	1	1	3
Разом		19	20	20	59
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	2	2	2	6
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	6
	Лікувальна фізкультура	4	4	4	12
*Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		2	2	2	6
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

*додаткові години рекомендується скеровувати на вивчення предмету «Сходінки до інформатики»

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

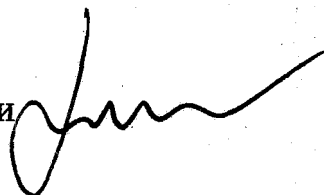
Ю. Г. Кононенко

Таблиця 19
до Типової освітньої програми

Навчальний план для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкого ступенів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		2	3	4	Разом
Мови і література	Формування навичок читання та письма	4	4	4	12
Математика	Формування елементарних математичних уявлень	2	2	2	6
Природознавство Суспільствознавство	Ознайомлення з навколишнім	2	2	2	6
	Соціально-побутове орієнтування	4	4	4	12
Здоров'я і фізична культура	Лікувальна фізична культура (ЛФК)	2	2	2	6
Технології	Предметно-практична діяльність	4	4	4	12
Мистецтво	Розвиток художньо-естетичних навичок	2	2	2	6
Разом		20	20	20	60
Корекційно-розвиткові заняття	Ритміка	1	1	1	3
	Логопедичні заняття	3	3	3	9
	Психомоторний та сенсорний розвиток	3	3	3	9
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		1	2	2	5
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		21	22	22	65

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

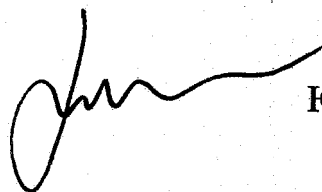
Таблиця 20

до Типової освітньої програми

Перелік комплектів навчальних програм для здобувачів початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами

№ п/п	Назва комплекту навчальних програм
1.	Комплект навчальних програм для дітей з порушеннями зору (сліпі та зі зниженим зором), 2-4 клас (українська мова, літературне читання, сходинок до інформатики, трудове навчання, фізкультура, математика, рельєфне малювання, образотворче мистецтво, музичне мистецтво, я у світі, природознавство, основи здоров'я).
2.	Комплект навчальних програм дітей з порушеннями слуху (глухі та зі зниженим слухом), 2-4 клас (українська мова, українська жестова мова, літературне читання, основи здоров'я, сходинок до інформатики, предметно-практична діяльність, трудове навчання, фізкультура, математика, образотворче мистецтво, музичне мистецтво, я у світі, природознавство).
3.	Комплект навчальних програм дітей з порушеннями інтелектуального розвитку, 2-4 клас (українська мова, літературне читання, сходинок до інформатики, трудове навчання, фізкультура, математика, образотворче мистецтво, музичне мистецтво, я у світі, природознавство, основи здоров'я).
4.	Комплект навчальних програм дітей з важкими порушеннями мовлення, 2-4 клас (українська мова, літературне читання, сходинок до інформатики, трудове навчання, фізкультура, математика, образотворче мистецтво, музичне мистецтво, я у світі, природознавство, основи здоров'я, англійська мова).
5.	Комплект навчальних програм дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, 2- 4 клас (українська мова, літературне читання, сходинок до інформатики, трудове навчання, фізкультура, математика, образотворче мистецтво, музичне мистецтво, я у світі, природознавство, основи здоров'я).
6.	Комплект навчальних програм дітей з затримкою психічного розвитку, 2-4 клас (українська мова, літературне читання, сходинок до інформатики, трудове навчання, фізкультура, математика, образотворче мистецтво, музичне мистецтво, я у світі, природознавство, основи здоров'я).

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко

Таблиця 21

до Типової освітньої програми

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи для здобувачів початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами

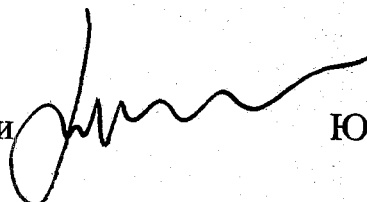
№ п/п	Назва корекційно-розвиткової програми
1.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція пізнавальної сфери) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором (Сулейманова Ю. В.).
2.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція емоційно-вольової сфери) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором (Гудим І. М., Костенко Т. М., Довгопола К. С.).
3.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором (Скринникова С. В., Соляник Л. Д.).
4.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором (Легкий О. М.).
5.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Орієнтування в просторі» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором (Кондратенко С. В., Гошовський В. І.).
6.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором (Шеремет Б. Г.).
7.	Програма з корекційно-розвиткової роботи для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором «Ритміка» (Бондаренко Ю. А.).
8.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови для глухих дітей» для 2-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів зі спеціальною та інклюзивною формами навчання, навчально-реабілітаційних центрів (Федоренко О. Ф., Ломакіна О. М., Васильєва В. В., Юхимович Л. Ф., Аркуша Ю. М.).
9.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток слухового сприймання та формування вимови для дітей зі зниженим слухом» для 2-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів зі спеціальною та інклюзивною формами навчання, навчально-реабілітаційних центрів (Федоренко О. Ф., Мала Н. І., Савчук О. О., Москаленко Т. І.).
10.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 2-4 класів

	спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями слуху (Вовченко О. А.).
11.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей зі зниженим слухом (Форостян О. І., Шеремет Б. Г., Лещій Н. П., Малій В. М.).
12.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для глухих дітей (Форостян О. І., Шеремет Б. Г., Лещій Н. П., Малій В. М.).
13.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (Чепурний А. В.).
14.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція мовлення» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (Трофименко Л. І., Ільяна В. М., Пригода З. С., Грибань Г. В., Аркадьєва О. О.).
15.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення (Рібцун Ю.В.).
16.	«Логоритміка». Програма з корекційно-розвиткової роботи для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (Куравська Л. С.)
17.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Омельченко І. М., Федорович Л. О.).
18.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Бабяк О. О.).
19.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція особистісного розвитку) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Логвінова І. П., Кучеренко Ю. О.).
20.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція когнітивного розвитку) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Сак Т. В., Прохоренко Л. І.).
21.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Омельченко І. М., Федорович Л. О.).
22.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Бабяк О. О.).
23.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку»

	(корекція особистісного розвитку) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Логвінова І. П., Кучеренко Ю. О.).
24.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція мовлення» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату (Ільєнко Т.А., Стах О.Г., Трофименко Л.І.).
25.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (базова) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Чеботарьова О. В., Іоганова Н. А.).
26.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (лего-конструювання) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Лапін А. В.).
27.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (арт-корекція) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Брусенська І. М.).
28.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (формування навчально-мовленнєвої діяльності учнів за допомогою казки) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Літинська Я. Г., Трембалович І. П.).
29.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (розвиток комунікативної функції мовлення «Говірливий струмок») для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Жеплінська С. В.).
30.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (формування лінгвістичних понять на основі використання асоціативних схем) для 3 класу спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Татарінова О. М.).
31.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (формування знань про довкілля засобами пізнавальних завдань) для 3, 4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Гусак Т. О.).
32.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекційна ритміка) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Гладченко І. В., Шепічак О. О.).
33.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (світ Монтессорі) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Дишлюк Т. Б.).
34.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура»

	для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату (Остапенко Т. В., Авраменко Л. Ю., Свистун Г. М.).
35.	Програми з корекційно-розвивальної роботи «Корекція розвитку» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату. (Чеботарьова О. В.).
36.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення дітей з помірною розумовою відсталістю в процесі ознайомлення з природою» для 2-4 класів (Хайдарова О. С., Блеч Г. О.).
37.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення з використанням методики ТАН-Содерберг» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю (Заремба В. В., Лішук Н. І., Морозова Н. В., Блеч Г. О.).
38.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю (Бобренко І. В.).
39.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Острівець здоров'я» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю. (Ковтун А. В., Кунникова О. О., Стригунова А. І., Бобренко І. В.).
40.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Театральна логоритміка» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю. (Папета О.В., Демянович М. З., Компанієнко О. М., Гладченко І. В.).
41.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «У світі ритмів» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю (Левченко Л. Й., Гладченко І. В.).
42.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Барабанотерапія» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю (Василевська Л. Є., Гладченко І. В.).
43.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток психомоторики та сенсорних процесів» (психосоціальний розвиток) для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю (Жук Т. Я., Трикоз С. В.).
44.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Азбука творчості» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю (Чеботарьова О. В., Брусенська І. М.).
45.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Музичні краплинки» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю (Шеклунова Н.О., Міненко А. В.).

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Ю. Г. Кононенко